

Målnummer:	Ö3803-04	Avdelning:	
Domsnummer:	SÖ119-95		
Avgörandedatum:	1995-07-05		
Rubrik:	Fråga om 18-årig dotter skall anses ha sambesittning med föräldrarna till i hemmet befintlig egendom.		
Lagrum:	4 kap. 19 § första stycket utsökningsbalken (1981:774)		
Rättsfall:			

REFERAT

För betalning av statens fordran på makarna R. och L.Å. för obetalda skatter utmätte Kronofogdemyndigheten i Älvsborgs län d 9 dec 1993 vissa möbler och annat lösöre i makarnas bostad. Makarnas dotter M.Å., född 1975, hemställde hos kronofogdemyndigheten om rättelse av utmätningen. Hon gjorde gällande att egendomen tillhörde henne och åberopade till stöd för detta påstående ett köpeavtal d 25 juni 1990, enligt vilket hon hade förvärvat visst lösöre från Stig N. Hon uppgav att hon år 1986 hade vunnit 50 000 kr på tips och att en del av dessa medel använts för förvärvet. Kronofogdemyndigheten anförde i beslut d 8 febr 1994: Enligt 4 kap 19 § UB anses gäldenären som ägare till den egendom som han har i sin besittning såvida det inte framgår att egendomen tillhör annan. Vid utmätning av egendom i föräldrars och barns gemensamma bostad tillämpas 4 kap 19 § UB på så sätt att egendomen anses vara i föräldrarnas besittning om barnet är 20 år eller yngre. Vid tidpunkten för utmätningen var M.Å. -- som då bodde hos föräldrarna -- endast 18 år. M.Å. måste därför styrka att egendomen tillhör henne för att freda den från utmätning för föräldrarnas skulder. Den åberopade köpehandlingen från d 25 juni 1990 är inte undertecknad av köparen. Av handlingen framgår inte när köpeskillingen skulle erläggas. I sammanhanget bör också noteras att M.Å. vid den här tiden endast var 15 år gammal och inte utan vidare kunde åtaga sig förbindelser. Det framgår vidare inte om betalningen verkligen erlagts och i så fall av vem, dvs om avtalet verkligen fullföljts som det var avsett. Mot bakgrund härav och det förhållandet att Å:s under många år varit föremål för indrivning kan genom det åberopade avtalet inte anses styrkt att M.Å. har bättre rätt till den utmätta egendomen. Kronofogdemyndigheten lämnar M.Å:s begäran om rättelse utan bifall.

M.Å. överklagade härefter utmätningen i HovR:n för Västra Sverige och yrkade att utmätningen skulle upphävas eftersom egendomen tillhörde henne. HovR:n (hovrättslagmannen Fernqvist samt hovrättsråden Olsson och von Reis, referent) anförde i beslut d 12 juli 1994: M.Å. har inte styrkt att hon äger den utmätta egendomen. Hennes talan kan därför inte bifallas. Det finns inte heller skäl att meddela föreläggande enligt 4 kap 20 § UB. HovR:n lämnar besvären utan bifall.

M.Å. (ombud advokaten Ragnar Persson) överklagade och yrkade att utmätningen skulle hävas. Riksskatteverket bestred ändring. Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, RevSekt Oswald, föreslog i betänkande följande beslut: Skäl. M.Å. har till stöd för sin talan anført bl a: Ifrågavarande möbler köpte hon d 25 juni 1990 av sin morbror, Stig N. Betalningen erlades kontant med medel härrörande dels från en försäljning av premieobligationer under hösten 1989, dels från hennes verksamhet som sångerska. M.Å. har åberopat en räkning

daterad d 25 juni 1990 enligt vilken Stig N till M.Å. för 11 000 kr sålt "1) Spegelbyrå. 2) Klaffbyrå. 3) Lång spegel. 4) Kristalllampa. 5) Rockokomöbel 4 delar. 6) Matsalsmöbel 6 stolar bord. 7) Pendyl. 8) Byrå. 9) Liten spegel. 10) Emmastolar 2 + bord". Enligt en anteckning på räkningen behöll Stig N möblerna som lån under sin livstid. Hon har vidare åberopat en faktura av d 16 dec 1986 enligt vilken hon till Sparbanken i Alingsås erlagt 22 493 kr avseende köp av 100 st premieobligationer. Hon har slutligen åberopat årsbesked från Föreningsbanken och Sparbanken enligt vilka hon per d 31 dec 1989 hade en behållning om sammanlagt ca 15 000 kr. Riksskatteverket har anfört att egendom som uppges tillhöra ett barn som är 18 år och som finns i barnets och föräldrarnas gemensamma bostad skall anses vara endast i föräldrarnas besittning. Riksskatteverket har vidare anfört att M.Å. inte förmått styrka att henne tillhöriga medel använts vid köpet av möblerna och att det med hänsyn bl a härtill inte finns skäl för ett föreläggande att väcka talan i saken enligt 4 kap 20 § UB. Riksskatteverket har slutligen anfört att det, om M.Å. och hennes föräldrar skall anses ha gemensam besittning till möblerna, finns skäl för ett föreläggande enligt 22 § samma kap. Enligt förarbetena till UB skall egendom i föräldrars och barns gemensamma bostad i regel anses vara endast i föräldrarnas besittning. Det anförs vidare att frågan dock ibland bör bedömas annorlunda, t ex om ett vuxet barn sammanbor med någon av sina föräldrar (prop 1980/81:8 s 429). De ifrågavarande möblerna fanns vid utmätningstillfället i M.Å:s och hennes föräldrars gemensamma bostad. M.Å. var vid tillfället fyllda 18 år. Hennes påstående om att möblerna tillhör henne och att hon haft ekonomiska möjligheter att förvärva dem vinner stöd av de av henne åberopade handlingarna. Möblerna får därför anses ha disponerats gemensamt av M.Å. och hennes föräldrar och således också ha varit i deras gemensamma besittning. Enligt 4 kap 19 § 2 st UB gäller, att om gäldenären har egendom i gemensam besittning med annan person än maka eller sammanboende får utmätning ske endast om det framgår att egendomen tillhör gäldenären. För det fall att gäldenärens rätt till egendomen inte kan styrkas kan utmätning ändå ske enligt 22 § samma kap med förbehåll för tredje mans rätt. För detta krävs att det föreligger sannolika skäl att gäldenären är ägare till egendomen. Med hänsyn till vad M.Å., enligt vad som redogjorts för ovan, åberopat finner HD inte styrkt att möblerna tillhör makarna Å. och inte heller sannolika skäl föreligga att de är ägare till dem. På grund av det anförda skall utmätningen hävas. HD:s avgörande. Med ändring av HovR:ns beslut upphäver HD utmätningen.

HD (JustR:n Heuman, Lars K Beckman, Nyström, referent, Nilsson och Thorsson) fattade följande slutliga beslut: Skäl. Av utredningen i målet framgår, att möblerna vid utmätningstillfället funnits och nyttjats i R.Å:s och hans hustrus samt dottern M.Å:s bostad och att de samtidigt utmätts för båda makarnas skulder. Möblerna har alltså befunnit sig i makarna Å:s gemensamma besittning. Fråga är om M.Å. skall anses ha en självständig omedelbar sambesittning med föräldrarna. Det framstår som naturligt, att minderåriga barn i princip saknar självständig besittning till egendom i familjens bostad. Med hänsyn till de skilda situationer som kan leda till barns fortsatta boende med föräldrarna är det inte möjligt att fastställa en gräns, såsom myndighetsålder eller avslutad utbildning, vid vilken barnet skall anses som sambesittare till egendom i den gemensamma bostaden (Gregow, Tredje mans rätt vid utmätning s 180). M.Å. var vid utmätningstillfället 18 år. Annat har inte påståtts än att hon utan avbrott och utan yttre förändringar bott i föräldrahemmet. Någon sambesittning för M.Å. med föräldrarna kan med hänsyn härtill inte anses ha uppstått. Det i målet tillämpliga lagrummet är då 4 kap 19 § 1 st UB och utmätning för R.Å:s skuld får ske om det inte framgår, att egendomen tillhör M.Å. Skäl saknas att frångå HovR:ns värdering av bevisningen. Beslutet om utmätning skall därför stå fast. Skäl föreligger ej heller att meddela föreläggande för M.Å. att väcka talan om äganderätten till möblerna. HD:s avgörande. HD lämnar överklagandet utan bifall.

HD:s beslut meddelades d 5 juli 1995 (nr SÖ 119).

Sökord: Utmätning; Sambesittning; Besittning
